

Vergaderjaar 2023–2024

21 501-32

Landbouw- en Visserijraad

Nr. 1611

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 januari 2024

Op 23 januari 2024 a.s. vindt de Landbouw- en Visserijraad (hierna: Raad) plaats in Brussel. Met deze brief informeer ik de Kamer over de agenda van de Raad.

I. Agenda Landbouw- en Visserijraad 23 januari 2024

Werkprogramma van het Belgische Voorzitterschap

Tijdens de Raad van 23 januari a.s. zal het recent aangetreden Belgische voorzitterschap zijn werkprogramma en prioriteiten voor het komende halfjaar presenteren. Ik zal de Kamer informeren over het werkprogramma door middel van een appreciatie. Ik zal de presentatie aanhoren.

Strategische dialoog over de toekomst van de landbouw

Het kabinet verwelkomt het initiatief van de Europese Commissie (hierna: de Commissie) voor een strategische dialoog over de toekomst van de landbouw, zoals aangekondigd door Commissievoorzitter Von der Leyen in september jl.. De dialoog is noodzakelijk voor de transitie van de landbouw en kan de verbinding tussen landbouw, de samenleving en de overheden versterken. Hier moet ook naar gestreefd worden op Europees niveau om zo tot een gezamenlijke Europese visie te komen voor een volhoudbaar EU-voedselsysteem, waarin landbouw, natuur en biodiversiteit hand in hand gaan. Hierin moeten ook de geopolitieke positie van voedselproductie in Europa en de gevolgen van klimaatverandering op de landbouwproductie volwaardig worden meegewogen. In de Raad zal ik het initiatief voor de strategische dialoog steunen en aangeven dat de dialoog ook moet leiden tot een duurzaam toekomstperspectief voor de landbouw, waarbij ook ruimte is voor agrarisch ondernemerschap en het verdienvermogen een belangrijk punt van aandacht is. Ten tijde van schrijven zijn er nog geen aanvullende documenten gepubliceerd door het Belgische voorzitterschap.

Handelsgerelateerde landbouwvraagstukken

De Commissie zal de Raad informeren over de stand van zaken van werkzaamheden op het gebied van internationale handel in landbouwgoederen en lopende multilaterale onderhandelingen (onder andere in het kader van de Wereldhandelsorganisatie (WTO)). Daarnaast zal de Commissie een update geven over de stand van zaken van lopende en afgeronde bilaterale onderhandelingen over handelsakkoorden. Naar verwachting betreft dit onder andere de onderhandelingen met de Mercosur-landen, Mexico en Australië. De Kamer wordt hierover geïnformeerd via de reguliere Voortgangsrapportage Handelsakkoorden, die als bijlage wordt verzonden bij de Geannoteerde Agenda van de (informele) Raad Buitenlandse Zaken Handel, laatstelijk op 10 november jl. (Kamerstuk 21 501-02, nr. 2780, bijlage). Op het moment van schrijven is er nog geen achtergronddocument van de Commissie beschikbaar.

Het kabinet zal tijdens de Raad aangeven uit te zien naar de resultaten van de actualisering van de studie door het Joint Research Centre uit 2021¹ over cumulatieve economische effecten van handelsakkoorden op Europese landbouwsectoren. Ik heb eerder in de Raad de Commissie al verzocht deze studie te actualiseren. De geactualiseerde versie wordt naar verwachting begin 2024 gepubliceerd.

Monitoringskader voor veerkrachtige Europese bossen

Op 22 november 2023 heeft de Commissie een voorstel gepubliceerd voor een verordening over een monitoringskader voor veerkrachtige Europese bossen. Het doel van de verordening is om de informatievoorziening rondom bossen te verbeteren. Op dit moment ontbreekt het aan vergelijkbare en frequent beschikbare gegevens over de Europese bossen. Het voorstel beoogt dat met een monitoringssysteem de staat van de Europese bossen beter in beeld gebracht kan worden, zodat passende maatregelen genomen kunnen worden om de veerkracht van de bossen te versterken tegen de gevolgen van klimaatverandering en niet-duurzaam gebruik. Het voorstel komt voort uit de Green Deal en ondersteunt diverse bestaande beleidsinitiatieven, zoals de EU-bosstrategie, de EU-biodiversiteitsstrategie, de Landgebruik, Landgebruiksverandering en bosbouw (Land Use, Land Use Change and Forestry, LULUCF)-verordening, de verordening betreffende ontbossingsvrije producten en de natuurherstelverordening.

Het kabinet maakt nog een studievoorbehoud, maar verwelkomt het voorstel, omdat het de verzameling en uitwisseling van wetenschappelijke kennis bevordert en zowel de lidstaten als de EU ondersteunt in het ontwikkelen van een coherent bosbeleid. Er is dus nog geen kabinetsstandpunt ingenomen; het BNC-fiche hierover zal in de tweede helft van januari 2024 aan de Kamer worden gezonden.

Op verzoek van de EU-lidstaten met sterke bosbouwsectoren heeft het Belgische voorzitterschap ervoor gekozen om de besluitvorming over bosmonitoring plaats te laten vinden via de Landbouw- en Visserijraad.

De meeste lidstaten maken een studievoorbehoud, maar verwelkomen het voorstel (in de Raadswerkgroep bosbouw). De bosrijke lidstaten met een grote bosbouwsector en daarmee meer economische belangen, hebben zich al kritisch uitgesproken over de mogelijke aantasting van de nationale competentie voor bosbeheer en vragen aandacht voor de sociaal-economische belangen. Deze kritische lidstaten spreken zich verder in het bijzonder uit over de kosten en de samenhang met bestaande nationale

¹ jrc-cumulative-economic-impact-of-trade-agreements-on-eu-agriculture_en_0.pdf (europa.eu)

monitoring. Nederland is op dit punt minder kritisch, aangezien de meeste indicatoren uit het voorstel al onderdeel zijn van bestaande monitoring. De lidstaten met minder economische belangen in bos geven meer voorrang aan de natuur- en klimaataspecten.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
P. Adema